

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

KMO arviointi,
**Metsien monimuotoisuus ja
ympäristöhyödyt**
työryhmä 3: raportti

Ilkka Heikkinen
Ympäristöministeriö
14.1.2009

● ● ● Kysymykset

- **1. Mitkä (ja miksi) ovat ryhmän priorisoimat toimenpiteet, jotka tulisi toteuttaa toteutuipa tulevaisuus minkä tahansa skenaarion kuvaamalla tavalla?**
- **2. Kuinka toimivia työryhmän KMO -aihealueen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet ovat erilaisissa tulevaisuusskenaarioissa?**
- **3. Mitä tulisi muuttaa, mitä uutta tarvitaan?**

1. KMO:n tavoitteet pysyviä, mutta...

- Monimuotoisuuden edistäminen ja vesistöjen ja maaperän suojeleminen ovat pysyviä ja perusteltuja tavoitteita riippumatta skenaariosta.
- Talouskasvun jääminen alhaiselle tasolle ja metsäteollisuuden tuotannon ja puun käytön supistuminen edelleen voivat vähentää julkisen talouden edellytyksiä ja poliittista kiinnostusta luonnon monimuotoisuuden suojelemaan ja hoitoon sekä metsätalouden ympäristönsuojelemaan.
- Jos kansainvälinen yhteistyö ja EU:n vaikutusvalta ympäristökysymyksissä heikkenevät, kuten eräissä skenaarioissa arvioidaan, on se selkeä riski myös luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

2. Mahdollisuuksia ja kehittämistarpeita

-
- Metsien aineellisten ja aineettomien hyvinvointivaikutusten tuotteistaminen voi edistää metsänomistajien kiinnostusta nykyistä monipuolisempaan metsien käyttöön.
- Erytisen kiinnostavaa voi olla markkinoiden kehittäminen metsien hiilinieluille.
- Metsien virkistys- ja maisema-arvojen tuotteistaminen on alullaan.
- Metsien monimuotoisuuden kehitystä on vaikea arvioida ilman määrällisiä tavoitteita ja kehitystä kuvaavia mittareita.
- Mittareiden kehittäminen on aloitettu osana Suomen kansainvälisiä raportointivelvoitteita (CBD, EU). Mittareiden kansainvälinen vertailukelpoisuus onkin olennainen lähtökohta.

-
-
-

3. Muutoksen kynnyksellä?

- Puuntuotannossa on nousemassa esiin myös aiemmin ristiriitoja nostattaneita keinoja, kuten "jatkuva kasvatus" tai "erirakenteisen metsän kasvatus".
- Puuntuotannon paradigman muutoksesta ei ehkä vielä voida puhua
- Metsänomistajien ja yhteiskunnan metsille asettamien tavoitteiden erilaistuminen lisää tarvetta soveltaa erilaisia metsän hoidon malleja. Näillä on merkittäviä vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle ja muille metsätalouden ympäristövaikutuksille.
- Monipuolisen vaikutusten arvioinnin tulee olla osa uusien toimintatapojen kehittämistä, jotta puuntuotannon hyötyjen ja haittojen ohella mahdolliset muutokset metsätalouden ulkoisvaikutuksissa tulevat tasapainoisesti huomioon otetuiksi.

4. Mahdolliset uudet avaukset

- Merkittävä osa skenaarioista ennakoii julkisen talouden heikkenemistä.
- Julkisen talouden vaikeuksiin tulee varautua kehittämällä ohjauskeinoja, jotka eivät ole suoraan riippuvaisia budjettirahoituksesta. Tällaisia voivat olla esimerkiksi verohelpotukset, yksityisen ja ns. kolmannen sektorin vastuunotto sekä neuvonta ja viestintä.
- Lainsäädännössä olevat mahdolliset rajoitteet metsänomistajan omatoimiselle suojelulle tulee poistaa.
- Metsätalouden rahoitukseen sisältyvät mahdolliset luonnon monimuotoisuudelle haitalliset kannustimet tulee tunnistaa ja poistaa.
- Rahoituksen painopistettä tulee entisestään siirtää suosimaan metsien myönteisiä ulkoisvaikutuksia.

Mitä KMOLle pitäisi tehdä?

- Nykyisissä ympäristötavoitteissa ei sinänsä ole suuria muutostarpeita
- Pääpaino metsätalouden ohjauskeinoihin ja tavoiteasetteluiden painotukseen
- Kansainvälisen ja kansallisen pelikentän muutos edellyttää ”kovan ytimen” uudelleenarviointia
- Julkisen ja yksityisen sektorin roolien edelleen kirkastaminen on tarpeen